

Aftenposten

Jr. 546

Morgennummer

Lørdag 22de september 1923

Morgennummer

64. aarg.

Det er bare faa dage igjen av kvartalet. Paatide at forny abonnementet

Nye abonnenter, som betaler for 4de kvartal faar bladet gratis resten av september

Aftenposten kostar

indenbys kr. 8.00 kvartalet
utenbys „ 9.00 —

2 nummer utkommer
idaag av Aftenposten,
nummer 546 og 547.

De beromte blaas Raglanfrakken
for damer og herrer faaes i de stilige
faconer til absolut laveste priser
hos Follestad & Co., Storgaten 28 til
Lybekkergaten.

Averter i «Ukens Nyt».

«England fremmer fængselsreformer».

Av dr. Chr. A. Bugge.

II.

Denne gang særlig: «Storbritannien ændrer fængselsmetoder».

I den forrige del av min artikel gjorde jeg opmærksom på sammenhængen over den hele fremskredne verden af overvejelser og foranstaltninger vedrørende fængselsreformer og i medfør derav ensartetheten i principper og metoder for fangebehandling og forbrydelsers forsyggelse.

Denne samstemmighed er baade i grundsetninger og i deres gennemførelse ganske særlig fremtrædende nu. Og lykkeligvis begynder vort land nu at komme mere og mindre fuldt med, smaaat om sen.

Allikevel er det England, som er det førende land. Derom vil jeg tale litt denne gang. Jeg støtter mig herunder væsentlig til en ny artikel i «Christian Science Monitor» for 16de aug. d. aar med overskrift: «Storbritannien ændrer fængselsmetoder».

Før i denne sak at kunne utrette noget betydeligt, trænges (ved siden af andre egenskaper) hos de officielle ledere og Storting og folk fornemmelig også reform-mot. Saadant finder vi i Storbritannien i rikt maal.

I forreste række finder vi i saa henseende en fri forening, som kalder sig Howard-Forbundet for Straffe-Reform (the Howard League for Penal Reform). Den kalder sig efter den i England grundlæggende fængselsreformatør John Howard (1726-1790). Den har nylig utgitt aarsberetning. Den har længe tilstræbt og begynder nu at se gjennemført forskellige reformer, saaledes en avkortning i vare-tætsstraffens tid og dennes formindelse ved utvidelse af kauktion for de siktede og anklagede. En ledende dommer i London, mr. Justice Horridge, uttalte nylig til en jury: «Den myndighet, som er git fredsdommere, at tilstaa kauktion, kan ikke utnyttes for rikelig».

Der går en dyb og rik humanitets aand gjennem alt, hvad der tænkes og planlægges, baade fra de frie foreninger og de offisielt aussatte side. Det gjør sig gjældende allerede i sprogbrukene. Man bruker nu gjerne «delinkven ter» for «forbrydere». Og dette er ikke av sentimentalitet. Nei, det er fordi erfaring har lært, at

netop ad den vej verger man samfundet best mot forbryderkretsenes farer. Man har fundet, at hestekurer for denne sygdom lidt duger, men at de humane og humaniseringe kurører baade til forebyggelse og til gjenoppreising rækker utrolig langt, at si naar man gaar frem med utholdende taalmodiget og klog moderation.

Hvad nu først og fremst vedrører forebyggelsen, saa kan vi merke os følgende:

Howard-foreningen lægger stor vægt paa, hvor langt fremskredne de officielle fængselskommissionærer som institution viser sig at være i reformyenhed. Denne institutions seneste rapport fremholder bl. a.: Der er et stort antal af forseelser, hvilke er for lite betydelige til at komme under jury-behandling, og som allikevel fører utøverne i straffængsel. Dette og andre omstændigheder tilskynder til at minke antallet straffedomme, særlig ved anwendunge af verneprøver under tilsyn, god paavirkning, systematisk utsvet, og fagoplæring. Altsaa havd vi siden 1918 har tat fat paa, men som maa udvides til et større og større antal, og med stigende kraft.

Videre finder den engelske kommission, at det er beklageligt, at saa mange ved at sendes i straffængsel skal bli moralisk og socialt brændemerket. Dette roper paa flere og flere lær- og vernehjem, som ikke staar i forbundelse med fængsel. Denne mangel tynner paa samfunds-samvittigheden.

Disponentene er to. Den forretningsmæssige del besørges af grosserer Møller, mens zoologen A. L. V. Manniche fungerer som sakkynig leder af virksomheden.

Østgrønlandsk Kompagni.

Disponentene fortæller om selskapets virksomhet.

Gode jaktutsikter paa Øst-Grønland.

Fra vor reisende medarbeiter.

Kjøbenhavn, sommeren 1923.

Det vakte en betydelig opsikt i Danmark ifor, da kaptein Ejnar Mikkelsen gjorde sig til talmand for den tanke at oprette en dansk koloni i Scoresbysund i Østgrønland — og man da pludselig fik at vite, at der virkelig eksisterede et privat, dansk selskab, som driver faste fangststationer paa Østgrønland. De uindviede kunde ikke forstaa, hvordan dette kunde haa sig gjøre, eftersom Danmark havde bekjendtgjort, at det aktet at inddra disse ubebodde egne paa Østgrønland under dansk højhetsret, under det danske Grønlandsstyre, og Grønland havde været og var fremdeles et lukket land.

Hele Grønland var da ikke mere et lukket land. Private selskaper hadde altsaa utenom styrelsen kunnet satte sig fast i de ubebodde strækninger paa Østgrønland, som Danmark nu ønskede at kjendelse for som dansk jord. Var det private initiativ saaledes kommet Grønlandsstyrelsen i forkjøpet? Alle slags rykter svirret i luften, Mikkelsens Scoresbysund-planer gik i vasken og »Østgrønlandsk Kompagni«, som hittil hadde ført en paafaldende tilbake-trukken tilværelse, var paa alles læber.

Directørene for »Østgrønlandsk Kompagni« vil nødig interviewes. Efter en del besværligheder faar jeg dog foretræde for chefen, paa selskapets kontor i det gamle Nyhavns-kvarter.

Disponentene er to. Den forretningsmæssige del besørges af grosserer Møller, mens zoologen A. L. V. Manniche fungerer som sakkynig leder af virksomheden.

— Er det saa, spør vi, at kun

faa har visst om Deres selskaps eksistens, før planen med Scoresbysund fremkom?

— Nei, langt ifra. Vort selskab er startet allerede i aaret 1919, og det har ført samme tilværelse som ethvert andet aktieselskab. Men vi har ikke selv gjort noget for at utsprede kjendskap om vor virksomhet, da vi helst vil faa arbeide videre i fred og ro.

Det er hr. Manniche, som taler.

— Ideen til selskapets dannelsel blev undfanget allerede under Danmarksekspeditionen (1906-08), og det er denne ekspeditionsfolk, som hovedsakelig er delaktige i selskabet. Vi besluttede simpelthen at oprette faste fangststationer paa Østgrønland, der, hvor ingen mennesker bor og i enkelte tilfælder ingen mand nogensinde for har været.

— Vor fangst paa Østgrønland foregaar efter bestemte regler med

Østgrønlandsk Kompaniens fangststation.

vendelse, indførelse af sykepleiesøstre, indretning af mangfoldige lærhjem og vernehjem og deres fornuftige bruk; et højere standpunkt at naa i virkningsfuldt tilsyn under prøvetiden; bruken av madrasser de første uker og fællesmaaltider i fænglene.

Howard-foreningen arbeider for mere fæde for fangene, da de for det meste yder strengt kropsarbeide ved siden af nogen andelig anstrengelse.

At frk. Lilian Barker er ansat som bestyrerinde ved ungdomsanstalten for kvinder i Aylesbury peker i retning af bedre fagoplæring for kvindeskønnets forbrydelses-uttaler, at dette system i fuldeste maal har vist sig rigtig.

Saa gjøres der forberedelser til at utnytte udyrket jord som brukbar til gartneri for 6500 løslatte straffanger. Alt det gir, som

al hensyntagen til vildtbestandens dertil hos den danske regering?

— Vi er jo danske statsborgerne.

— Hvor bestaar virksomheten hovedsakelig?

— Vi har i alt 9 stationer der-

det heter, en viss forestilling om, hvad der holder paa at gjøres, for at britiske fangster kan bli til stede for karakterens reisning snare end bare til strafanstalter.

Jeg tilføjer, at der i England forlengst er vedtaget en selvstændig lov om forebyggelse af forbrydelser, nemlig: Prevention of Crime Act, 1908.

Videre kan fremhæves, at Englands Home Secretary, altsaa en embedsmann i ledende stilling inden rikets administration, i en tale den 1ste septbr. 1910 tok til orde for: 1) utvidelse av straf ved bøter, 2) opdragelse ute af fængsel af forvildet, begyndende forbrydersk ungdom, indtil 21 aars alderen, 3) isolationsstraf kun af 1 maaneds varighed.

Saa gjøres der forberedelser til at utnytte udyrket jord som brukbar til gartneri for 6500 løslatte straffanger. Alt det gir, som

Billigere elektricitetspris i Kristiania?

Det avhaenger væsentlig av, om kommunen kan faa kontrakten om kraftleveranse fra Rjukan ændret.

Lysverkene har under behandling spørsmålet om muligheten av at redusere prisene paa elektrisk strøm til husbruk. Elektricitetsverkets utredning kan ventes forelagt lysverkenes styre i den nærmeste fremtid.

Det er fortidlig at si noget bestemt om, hvorvidt lysverkene vil finde det forretningsmæssig forsvarelig at slaa ned elektricitetsprisen, men vi anser det ikke ute i luukket, at saa vil bli gjort. Saken maa ind for bystyret.

I væsentlig grad vil spørsmålet avhenge av, om man kan opnaa Statens samtykke til at ændre kontrakten angaaende leveransen af kraft fra Rjukan saadan, at den blir mere tjenlig for kommunen, end nu er tilfældet.

Som bekjendt leier Kristiania sammen med Drammen og Buskerud kraft fra Rjukan med Staten som mellemmand. Det dreier sig om 6000 kw. iaa og 12,000 næste aar. Den alt overvejende del skal Kristiania ta. Kontrakten nu lyder paa en fast aarspris, Kristiania har indledet underhandlinger om at faa dette ændret til betaling pr. maaned i den tid, kraften brukes, sammen med en

ændring i forskriften betyr, at stigede priser ikke har været tilstrekkelige, nu vil kunne faa ihvertfall noget mere strøm. Dette gjelder dog ikke i gaarde, hvor ledningene er overbelastet eller hvoi spændingstapet allerede ligger over den nu fastsatte grænse. Abonnenter, hvis strømbestillingen tidligere ikke har kunnet efterkommes, kan derfor nu paa henvendelse sig til elektricitetsverket.

Ændringene i forskriften betyr, at stigede priser, som hittil ikke har kunnet belastes med mere end f. eks. 10 kw., nu kan belastes med 14 kw.

Tyfus i Fet.

Fra Lillestrøm telegraferes til »Aftenposten«:

Der er konstateret 6 tilfælder af tyfus i Fet, og man har under

observation et 7de tilfælde.

Som bekjendt hjemskætes Fet ogsaa for nogen aar siden af tyfus.

vi endvidere en fangst af 500 sneharer.

— Hr. Manniche drar frem et lite eg og viser os. Selv paastaar han, at det er nuværende stationer og etablere flere, hvis det synes fordeligt, at gaae over til en forretning. Endvidere vil vi la foersta grundige geologiske undersøgelser derhøre.

Vi forlater disse foretag somme døgn med følelsen af at ha været en tur bort til det »lukkede« Østgrønland. Paa den ene langvej hænger et kjæmpemæssig kart over Grønland, hvor store røde marker er avsat paa landets øst-kyst, der hvor selskabet har sine stationer, og der hvor det akter at ta land. De øvrige vægger er dekket af billeder fra Østgrønland, med disse nye danske landnamsmænd fotografert i selskap med bjørneskrotter og sneharer.

— Vi har et motorskib, »Teddys«, paa 225 ton. Det gjør en tur hver sommer til stationerne og henter hjem produktene, som sælges her i staden.

— Har De gjort forsøk med fiskeri derhørende?

— Vi har fanget en del laks, men ellers er der saa lite fisk.

— Ser Dere fangstfolk noget til nordmændene derude?

— Ja, det hænder, at der kommer nordmænd i land og da helst for at skyte moskusokser.

— Driver nordmændene rojakt der?

— Ja, det paastaar man.

— Hvilke er selskapets planer for fremtiden?

— At forsøke at opretholde vore nuværende stationer og etablere flere, hvis det synes fordeligt. Vi vil forsøke at gaae over til en forretning. Endvidere vil vi la foersta grundige geologiske undersøgelser derhøre.

Vi forlater disse foretag somme døgn med følelsen af at ha været en tur bort til det »lukkede« Østgrønland. Paa den ene langvej hænger et kjæmpemæssig kart over Grønland, hvor store røde marker er avsat paa landets øst-kyst, der hvor selskabet har sine stationer, og der hvor det akter at ta land. De øvrige vægger er dekket af billeder fra Østgrønland, med disse nye danske landnamsmænd fotografert i selskap med bjørneskrotter og sneharer.

— Et selskab med bjørneskrotter og sneharer. I et hjørne hænger en sommerskudt hvitvæv, og reolene bugner af Grønlands litteratur.

Det er intet hosle mystisk ved »Østgrønlandsk Kompanie«, naar man først er kommet ind paa dets koselige kontor i Nyhavn.

Vilhalmur Finsen.